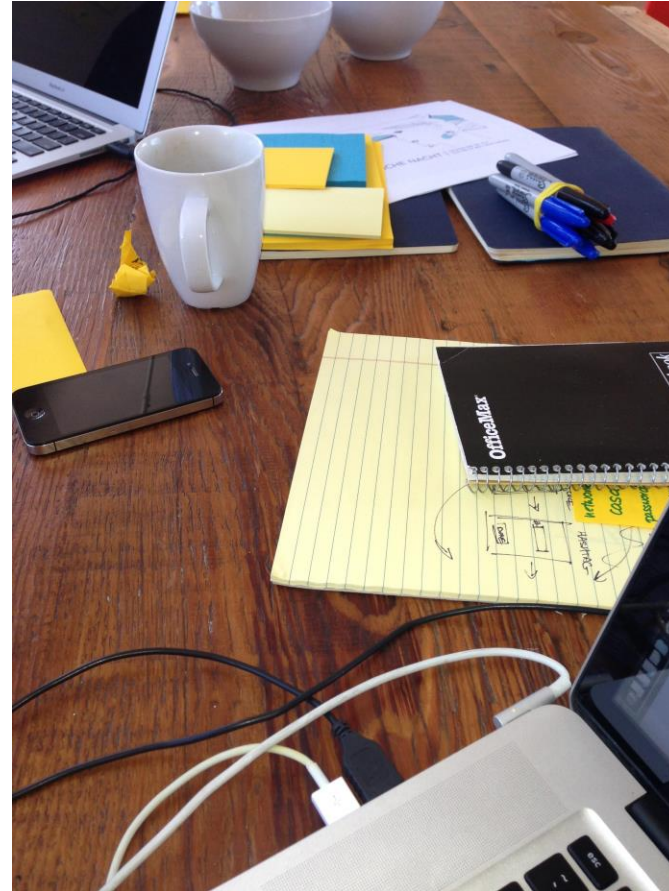

Miten teksti rakennetaan?

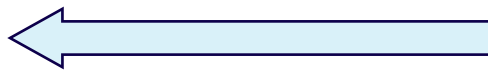
Sisältö

- Tekstin perusrakenne
- Tekstin rakentuminen
- Tekstikappaleista luvuiksi
- Otsikointi
- Koko tekstin ydinviesti

[This Photo](#) by Unknown Author is licensed under [CC BY-SA-NC](#)

Tekstin perusrakenne

- **Aloitus** Antaa lukijalle taustatietoja käsiteltävästä aiheesta.
  - Asian käsittely
  - Lopetus
- Kappaleet ovat tekstin rakennuspalikoita, jotka jaksottavat lukijalle tekstiä. Kappalejaoilla ryhmitellään tekstin sisältöä.
  - Teksti muodostuu rajattujen kappaleiden vuoropuhelusta. Kappaleiden väliset merkitykset sitovat tekstin eheäksi kokonaisuudeksi.

Esimerkkejä aloituksista

Suoraan asiaan

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia JYP Jyväskylä Oy:n sosiaalisen median seuraajia.

Määritelmä

Suomen energiatehokkuuslaki (1429/2014) on vuodesta 2015 toimeenpannut EU:n asettamaa energiatehokkuusdirektiivia (EU/27/2012), joka tuli voimaan vuonna 2012.

Väite

Asiakkaat haluavat tilaamansa tuotteet tänä päivänä aina vain nopeammin ja joustavammin. Jotta asiakkaiden toiveet pystytään toteuttamaan mahdollisimman hyvin, täytyy toimitusketjun olla toimiva. Muun muassa tiedonkulun sidosryhmien välillä täytyy olla nopeaa ja reaaliaikaista, jotta asiakkaiden tarpeisiin pystytään vastaamaan ylläpitäen kilpailukykyä.

Tausta

Maamme musiikkioppilaitosten jokapäiväinen työskentely järjestetään taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden pohjalta (Opetushallitus 2005, 4–5). Tämän opetussuunnitelman mukaisesti musiikin opiskelijat ohjataan jo varhain yhteismusisoinnin: kuoro- ja orkesteritoiminnan sekä yhtyesoiton pariin.

Retorinen kysymys

Peruskoulun aikana usea meistä on opetellut kuvaamataidontunnilla värien perusopin tietoutta ja saanut kokeilla mitä värejä syntyy, kun niitä sekoittaa toisiinsa. Entä jos jokaiselle värille annettaisiin musiikillinen soiva vastine?

Esimerkki

Liikuntarajoitteisten ihmisen jokapäiväisiä haasteita ei tule monesti ajatelleeksi, ellei itse kuulu liikuntarajoitteisten ihmisten joukkoon. Kahdella jalalla kävellessä on helppo päästä vaivattomasti paikkaan kuin paikkaan, mutta esimerkiksi pyörätuolilla kulkiessa voi moni normaalilta tuntuva kohde olla saavuttamattomissa.

Tekstin perusrakenne

- Aloitus
  - **Asian käsittely**
  - Lopetus
- Kappaleet ovat tekstin rakennuspalikoita, jotka jakso ryhmitellään tekstin sisältöä.
- Teksti muodostuu rajattujen kappaleiden vuoropuhelusta. Kappaleiden väliset merkitykset sitovat tekstin eheäksi kokonaisuudeksi.

Käsittelykappaleissa aiheesta kerrotaan eri näkökulmista.

Käsittelykappaleiden järjestys rakennetaan sisällön mukaan.

Käsittelykappaleiden määrä riippuu asian laajuudesta ja käsittelytavasta.

Tekstin perusrakenne

- Aloitus
- Asian käsittely
- **Lopetus**

Lopetus kokoaa tekstin ydinajatuksen.

- Kappaleet ovat tekstin rakennuspalikoita, jotka jaksottavat lukijalle tekstiä. Kappalejaoilla ryhmitellään tekstin sisältöä.
- Teksti muodostuu rajattujen kappaleiden vuoropuhelusta. Kappaleiden väliset merkitykset sitovat tekstin eheäksi kokonaisuudeksi.
- **Kokonaisrakenne** riippuu usein tekstilajista ja tekstin tarkoituksesta.

Esim.

Kansilehti
Sisällysluettelo
Johdanto
Käsittelyosa
Pohdinta
Lähdeluettelo

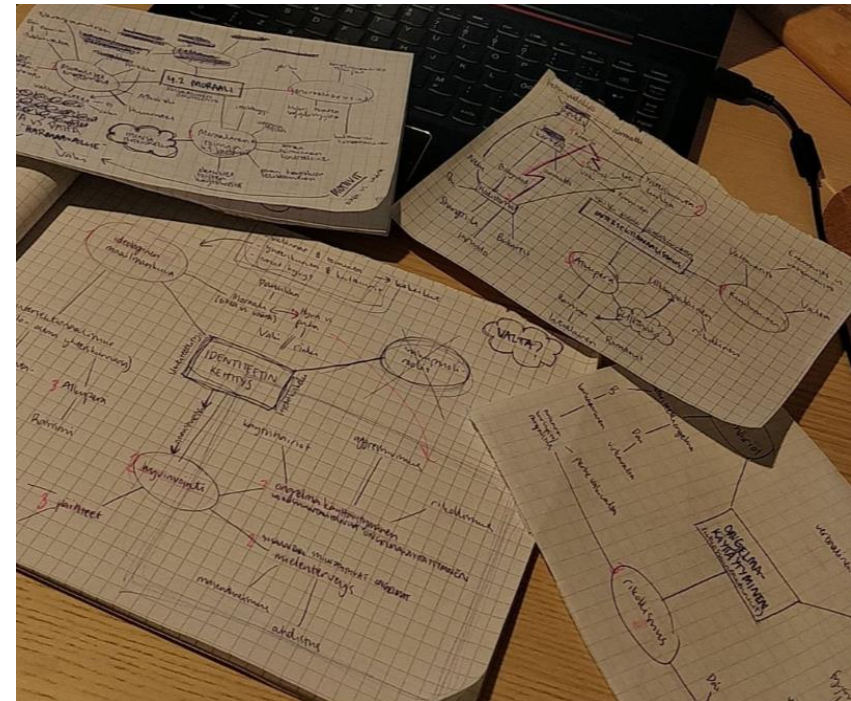
- [Raportin kokonaisrakenne](#) on usein kertova.
- Lukujen ja alalukujen sisällä voidaan käyttää muitakin rakenteita.

Tekstin rakentuminen

- Tekstissä käsiteltävät asiat tulee esittää loogisessa järjestyksessä.
- Kirjoittajan vastuulla on rakentaa tekstistä johdonmukainen kokonaisuus, sillä valmis teksti kuvaa kirjoittajan ajattelun tulosta.
- Tekstikokonaisuuden sisällä voidaan käyttää apuna rakennemalleja, joiden avulla tekstiä **jäsennetään** tekstiosia **järjestelemällä**.
- Rakennemalleja voi hyödyntää ennen tai jälkeen kirjoittamisen.
  - Ennen tekstin kirjoittamista tekstikokonaisuuden sisälle rakennetaan punainen lanka.
  - Jos tekstiä on jo kirjoitettu, voidaan tekstin osien jäsentelyä ja järjestystä tarkastella sisältölähtöisesti ydinvirkeiden avulla.

Esimerkki tekstin jäsentelystä

1. Omat ajatukset tehdään näkyväksi, esim. ajatuskartoille.
2. Ajatusten merkityssuhteita voidaan osoittaa, esim. väreillä ja nuolilla.
3. Alustavaa asioiden esitysjärjestystä voidaan hahmotella, esim. numeroimalla ajatuksia.

Kuva: Anna Forssell

Esimerkki aikajärjestyksestä

1. Lapsikäsitteiden muotoutuminen 1700- ja 1800-luvun taitteessa on ollut edellytyksenä lasten- ja nuortenkirjallisuuden synnylle. Erityisesti länsimaissa lapsuus erotettiin aikuisuudesta, ja lasten tarpeet alettiin nähdä ikäluokalleen ominaisina. Lasten oletettua viattomuutta ihannoitiin, ja aikuiset ikävöivät niin kutsuttua lapsuuden kulta-aikaa. (Ihonen 2003, 12.) Lastenkirjallisuuden olemassaolo edellyttää sen, että lapsuus nähdään aikuisuudesta eroavana ilmiönä.

2. Nuoruus ilmiönä muotoutui 1800- ja 1900-vuosikymmenien vaihteessa erilleen lapsuudesta, kun yhteiskunnan ja kulttuurin nopean modernisoitumisen myötä kaikkia lapsia ja nuoria ei enää tarvittu tuottamaan työhön. Tuolloin lasten- ja nuortenkirjallisuus kasvatti sen määrää ja laatua Suomessa, kun lukutaidon yleistyminen 1920- ja 1930-luvuilla kaikissa yhteiskuntaluokissa nosti elintasoja. Tästä syystä myös maaltamuutto kaupunkiin, pois fyysisen työn parista, kasvatti nuorten vapaa-aikaa, minkä myötä lukuharrastus lisääntyi, ja näin myös nuortenkirjojen kysyntä kasvoi. (Hakala 2003, 74; Huhtala 2003, 38.)

3. Nuortenkirjallisuuden julkaiseminen vilkastui 1920-luvun alkupuolelta lähtien, ja sen tehtävänä oli ohjata nuorta kohti aikuisuutta. Vakavamielisyys vastakohtaksi nousi helppotajuisen viihderomaanin omainen nuortenkirjallisuus, joka usein sisälsi idealisoidun sankariparin ja onnellisen lopun. Tuolloin nuortenkirjallisuus tarjosi huomaamattomasti aikakaudelleen tyypillisten sukupuoliroolien ihanteiden malleja: pojille kasvua toiminnan ja taistelun mieheksi, ja tyttöjä kohti vaimon roolia. Nuortenkirjallisuuden tehtävänä oli siirtää uudelle sukupolvelle yleisesti hyvinä pidettyjä arvoja, kuten ahkeruutta, tottelevaisuutta sekä perinteisten arvojen kunnioittamista. Aiheina olivat hyvyiden ja pahuuden vastakkainasettelu yksilöllisinä ongelmina eikä yhteiskunnallisina. Tänä päivänä 1920- ja 1930-luvun nuortenkirjoja tarkastellessa niitä voitaisiin pitää rasistisina, sillä isänmaallisuuteen ja kansallisten arvojen siirtämiseen uudelle sukupolvelle ei kuulunut hyväksyntä toisen rotuisia tai ulkomaalaisia kohtaan, vaan nämä saivat rikollisen roolin. (Ervasti & Karkama 1974, 129, 130; Hakala 2003, 74, 76; Hosiaislouma 2003, 643–645.)

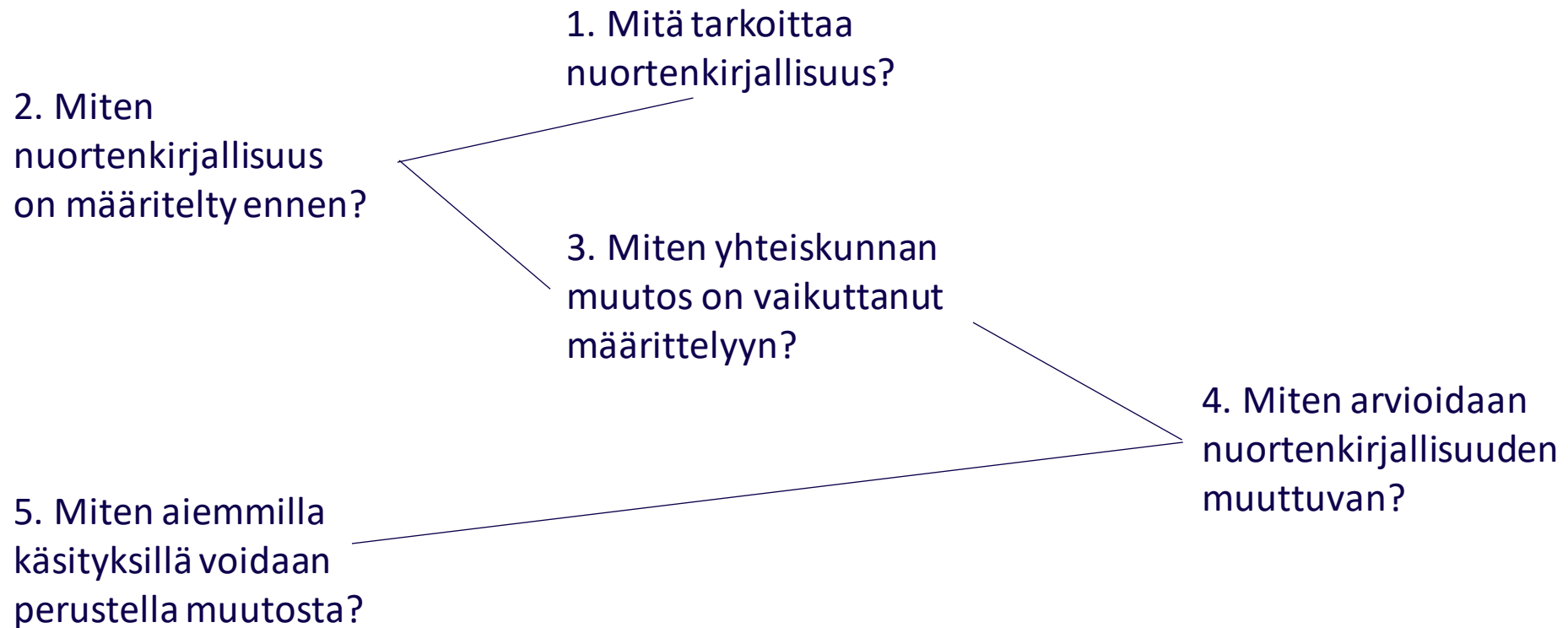
4. 1940- ja 1950-luvulla nuortenkirjallisuus kasvatti edelleen kysyntää toisen maailmansodan päätyttyä, ja nuortenkirjallisuuden klassikkoja syntyi, kuten Anni Polvan *Tiina*-sarja. Nuoriso-termin käyttö syrjäytti aiemman teini-alkuisen sanaston, ja aiheista alkoi heijastua yhteiskuntakritiikkiä sekä arjen todellista kuvausta. Myös nuortenkirjoissa kansallinen depressio, jonka sota oli aiheuttanut, nousi aiheeksi, mutta itse sotaa ei käsitelty syvemmin. (Heikkilä-Halttunen 2003a, 176; Heikkilä-Halttunen & Rättyä 2003, 5; Hosiaislouma 2003, 643–645.)

5. 1960-luvun nuortenkirjallisuuden murrosta edesauttoi kirjailijakunnan suhteellisen radikaali vaihdos sukupolvien vaihtuessa. Nuortenkirjallisuuden aiheet käsitelivät nuoren sisäisen itsekäskeisyyden laajenemista kodin ja koulun ulkopuolisten riippuvuussuhteiden tajuamiseen, ja hyväksi nähtiin käsitellä myös kohderyhmää negatiivisesti tunteita herättäviä aiheita. Huomiota kiinnitettiin näkökulmassa erityisesti nuoren kokemusmaailmaan, vaikkei käsitelyyn otettukaan yhteiskunnallisesti vaikuttavia ongelmia, kuten Vietnamin sotaa, ydinaseita, luonnonsuojelua, seksuaalista vapautumista tai feminismiä. Nuoren minäkertojan kautta käsiteltiin kuitenkin entistä avoimemmin perheen ja kodin valtasuhteita sekä sukupuolten tasa-arvoa, mutta myös huvittelevia teinejä, jotka ihailivat bändejä ja laulajia. (Heikkilä-Halttunen 2003b, 216, 217, 221.)

6. 1960-luvulla lukemiskasvatus muovasi käsitystä nuortenkirjallisuudesta, ja aiempia vuosikymmeniä edeltävä holhoava sävy sulautettiin kohderyhmän kehitykseen liittyvien aiheiden lomaan. (Heikkilä-Halttunen 2003b, 216.) Nuortenkirjallisuutta alettiin luokitella tarkemmin ikäluokittain, ja se jaettiin 14–16-vuotiaille suunnatuksi “melkein aikuisten romaaneiksi” ja 16–20-vuotiaille nuorille aikuisille tarkoitetuksi “toistiaisromaaneiksi”. Luokittelun tarkoituksena ei ollut rajoittaa lukijakuntaa lukemasta jotakin, vaan toimia suuntaa antavana viittana siitä, minkä ikäisistä elämästä tähän elämään tyypillisesti liittyvine aiheineen kirjallisuus sisällytti. (Heikkilä-Halttunen 2003b, 220.) Verrattuna tätä nuortenkirjallisuuden ikäluokittelua Havighurstin (1972) nuoruuden (12–18-vuotiaat) ja varhaisaikuisuuden (18–25-vuotiaat) kehitysvaiheisiin huomataan, että jo tuolloin käsitteiden käyttö on ollut ristiriitaista. Ei olekaan mikään ihme, että nuortenkirjallisuuden määrittely tuottaa ongelmia vielä tänä päivänä, kun siemen käsitteiden epä johdonmukaisuudesta on istutettu jo kausikymmentä vuotta sitten.

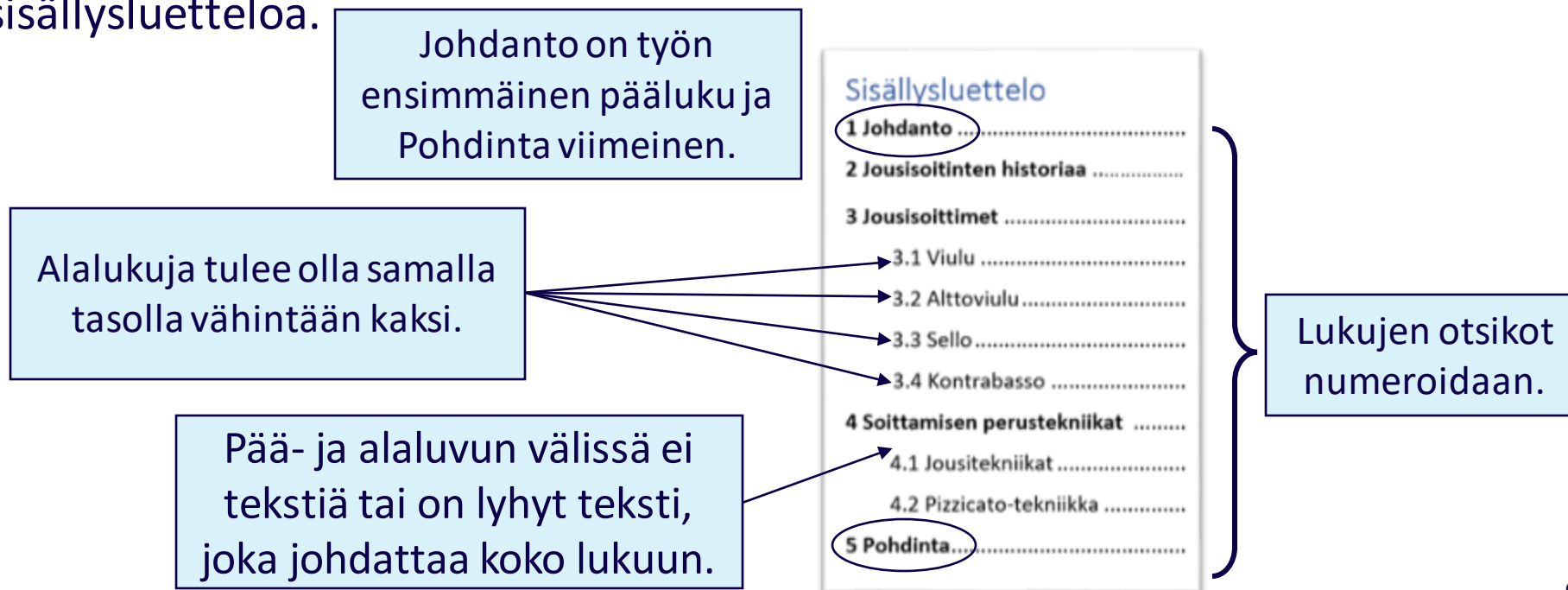

Esimerkki vertailevasta aikajäsennys

Tekstikappaleista luvuiksi

- Teksti jäsenellään loogisesti eteneväksi rakenteeksi virkkeiden, kappaleiden ja lukujen avulla. Tekstikappaleessa tulee olla useita virkkeitä ja luvuissa useita tekstikappaleita.
  - Ks. Tekstitaidot haltuun -oppimateriaalin luku [4.1 Virkerakenteet](#) ja [4.2 Tekstikappaleet](#).
- Sisällysluettelo kuvaa tekstin sisältöä ja hierarkiaa. Lyhyt teksti ei kuitenkaan tarvitse alkuun sisällysluettelo.

Esimerkkejä sisällysluetteloista

Aikajäsennys

2	Verinäytteen ottaminen avo- ja siipineulatekniikalla	4
2.1	Sairaanhoitajan osaaminen	4
2.2	Laskimoverinäyte	5
2.3	Näytteenoton esivalmistelut	5
2.4	Näytteenottokohdat	6
2.5	Laskimoverinäyte avotekniikalla	7
2.6	Laskimoverinäyte siipineulalla	7
2.7	Ergonomia ja aseptiikka	8
2.8	Putkijärjestys	9
2.9	Mahdolliset komplikaatiot	9
2.10	Neulanpistotapaturmat ja verialtistus	11

Vastakohtajäsennys

3	Ikääntyneiden tukeminen kotikuntoutuksessa	5
3.1	Ikääntyneiden kotona asumisen tukeminen palvelu- ja kuntoutusjärjestelmässä	6
3.2	Kuntoutuskäsitteiden määrittelyä	8
3.2.1	Lähikuntoutus	8
3.2.2	Etäkuntoutus	9
3.2.3	Kotikuntoutus	9
3.2.4	Arkikuntoutus	10
3.2.5	Arkikuntoutus Pohjoismaissa	14
3.2.6	Arkikuntoutus Suomessa	15

Esimerkkejä sisällysluetteloista

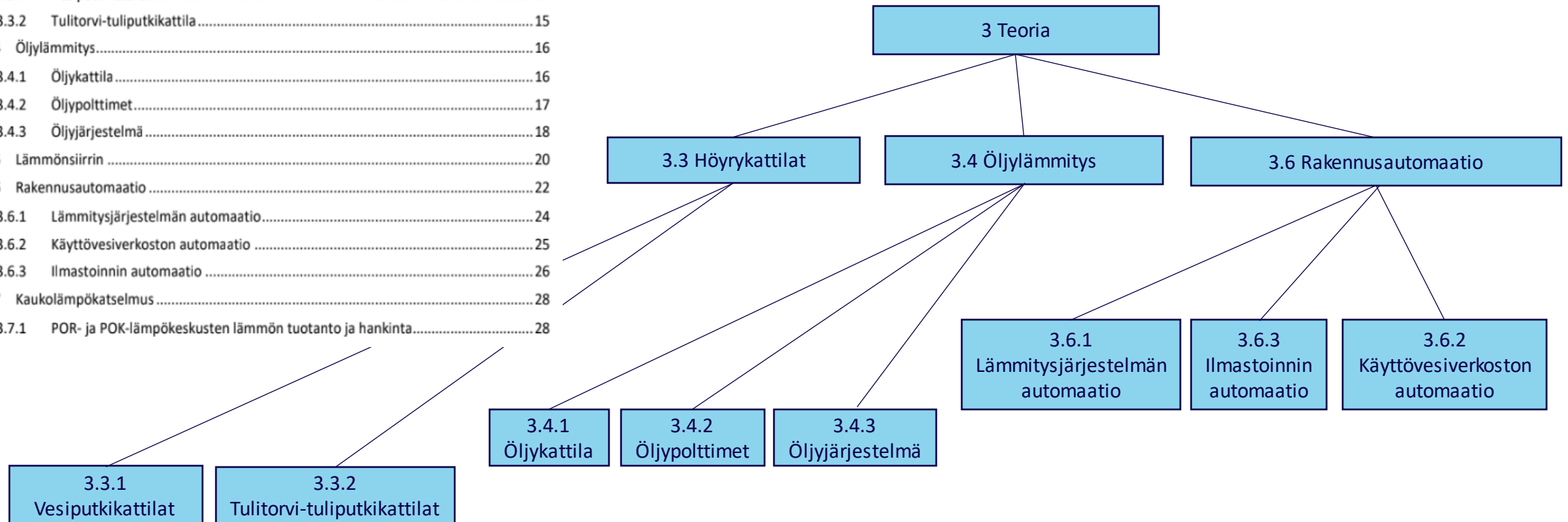
Vertaileva jäsentely

2 Oppimisvaikeudet	4
2.1 Lukivaikeus.....	4
2.1.1 Lukivaikeuden oireet	6
2.1.2 Lukivaikeuden syyt.....	7
2.1.3 Lukivaikeuden toteaminen.....	9
2.1.4 Lukivaikeuden hoito.....	10
2.2 ADHD.....	15
2.2.1 ADHD:n oireet	
2.2.2 ADHD:n syyt.....	
2.2.3 ADHD:n toteaminen.....	
2.2.4 ADHD:n hoito.....	

2 Oppimisen vaikeudet		
Ongelma	2.1 Lukivaikeus	2.2 ADHD
Ilmeneminen	2.1.1 Lukivaikeuden oireet	2.2.1 ADHD:n oireet
Taustat	2.1.2 Lukivaikeuden syyt	2.2.2 ADHD:n syyt
Havaitseminen	2.1.3 Lukivaikeuden toteaminen	2.2.3 ADHD:n toteaminen
Ratkaisu	2.1.4 Lukivaikeuden hoito	2.2.4 ADHD:n hoito

Aihepiirijäsennys

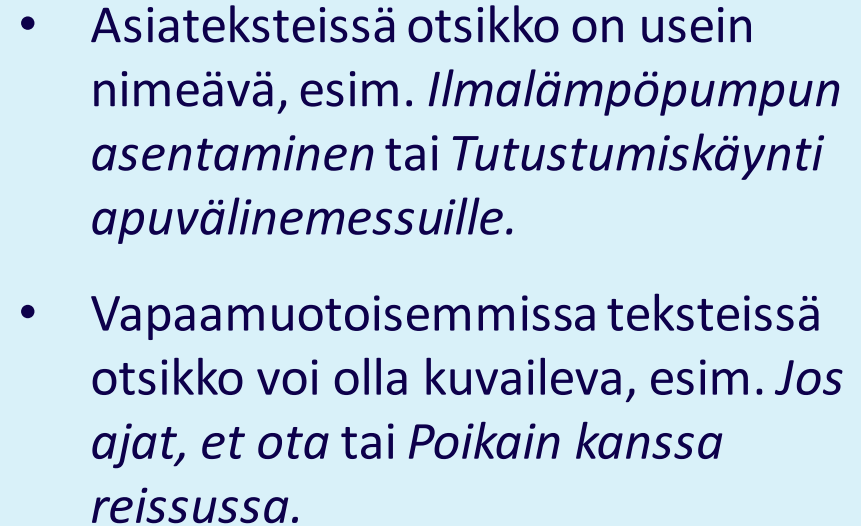
3 Teoria	8
3.1 Kaukolämpöjärjestelmä	8
3.2 Lämpökeskus	10
3.2.1 Laitoksen hyötysuhde	11
3.3 Höyrykattilat.....	13
3.3.1 Vesiputkikattilat	14
3.3.2 Tulitorvi-tuliputkikattila	15
3.4 Öljylämmitys.....	16
3.4.1 Öljykattila	16
3.4.2 Öljypolttimet.....	17
3.4.3 Öljyjärjestelmä	18
3.5 Lämmönsiirrin	20
3.6 Rakennusautomaatio	22
3.6.1 Lämmitysjärjestelmän automaatio.....	24
3.6.2 Käyttövesiverkoston automaatio	25
3.6.3 Ilmastoinnin automaatio	26
3.7 Kaukolämpökatselmus	28
3.7.1 POR- ja POK-lämpökeskusten lämmön tuotanto ja hankinta.....	28

Otsikointi

Otsikko tiivistää tekstin sisällön kuvaten täsmällisesti, mitä teksti käsittelee.

- **Koko työn otsikko** kuvaa käsiteltävää tekstiä kokonaisuudessaan. Otsikon tyyli riippuu tekstilajista.
- Pää- ja alaluvut

- Kappaleotsikot

-
- Asiateksteissä otsikko on usein nimeävä, esim. *Ilmalämpöpumpun asentaminen* tai *Tutustumiskäynti apuvälinemessuille*.
  - Vapaamuotoisemmissa teksteissä otsikko voi olla kuvaileva, esim. *Jos ajat, et ota* tai *Poikain kanssa reissussa*.

Otsikointi

Otsikko tiivistää tekstin sisällön kuvaten täsmällisesti, mitä teksti käsittelee.

- Koko työn otsikko kuvaa käsiteltävää tekstiä kokonaisuudessaan. Otsikon tyyli riippuu tekstilajista.
- **Pää- ja alaluvut** numeroidaan ja porrastetaan hierarkkisesti. Numeroidut luvut nimetään täsmällisesti, ja ne näkyvät sisällysluettelossa.
- Kappaleotsikot

Kutakin otsikkoa voi käyttää vain kerran.

Otsikoinnin tulee olla täsmällistä.

Otsikkona ei voi olla pelkkä lyhenne tai englanninkielinen sana.

Sisällysluettelo

- 1 Johdanto .....
- 2 Jousisoitinten historiaa .....
- 3 Jousisoittimet .....
- 3.1 Viulu .....
- 3.2 Altoviulu .....
- 3.3 Sello .....
- 3.4 Kontrabasso .....
- 4 Soittamisen perustekniikat .....
- 4.1 Jousitekniikat .....
- 4.2 Pizzicato-tekniikka .....
- 5 Pohdinta.....

Otsikoiden tulee olla keskenään samanmuotoisia.

Otsikointi

Otsikko tiivistää tekstin sisällön kuvaten täsmällisesti, mitä teksti käsittelee.

- Koko työn otsikko kuvaa käsiteltävää tekstiä kokonaisuudessaan. Otsikon tyyli riippuu tekstilajista.
- Pää- ja alaluvut numeroidaan ja porrastetaan hierarkkisesti. Numeroidut luvut nimetään täsmällisesti, ja ne näkyvät sisällysluettelossa.
- **Kappaleotsikot** auttavat lukijaa hahmottamaan tekstin kokonaiskuvaa, jos esim. alaluvut olisivat itsenään liian suppeita. Kappaleotsikoiden käyttö tulee kuitenkin olla perusteltua.

7.1 Ulkoasun ohjeita

Sivujen numerointi

Sivunumerointi alkaa sisällysluettelosivulta (sivu 1) ja jatkuu niin, että myös lähde- ja liitesivut numeroidaan (kuvailulehdet eivät kuulu numeroinnin piiriin). Sivunumero sijoitetaan oikeaan yläkulmaan.

Tavutus

Teksti tavutetaan, mutta oikeaa reunaa ei tasata.

Kappalejako

Teksti jaetaan kappaleiksi sisällön jäsentymisen ja luettavuuden vuoksi. Liian pitkät kappaleet tai kappalejaon puuttuminen tekevät tekstistä raskaslukuisen ja vaikeaselkoisen. Toisaalta peräkkäisistä lyhyistä kappaleista syntyy levotonta ja katkonaista tekstiä, josta lukijan on vaikea havaita asioiden keskinäisiä yhteyksiä ja laajempia asiakokonaisuuksia. Nyrkkisääntö on: **yksi asiakokonaisuus yhteen tekstikappaleeseen.**

Kappaleet asemoidaan vasensuora-asettelun mukaisesti: kappaleen ensimmäinen rivi aloitetaan kirjoitusmarginaalista, ja kappaleet erotetaan toisistaan tyhjällä rivivälillä. Kappaleen alkua ei sisennetä.

Kappaleotsikot

Tekstisivuilla pienissä tekstiosissa voidaan käyttää ohjaavia kappaleotsikoita (ks. esim. tämä luku). Kappaleotsikot lihavoidaan, mutta ne eivät näy sisällysluettelossa.

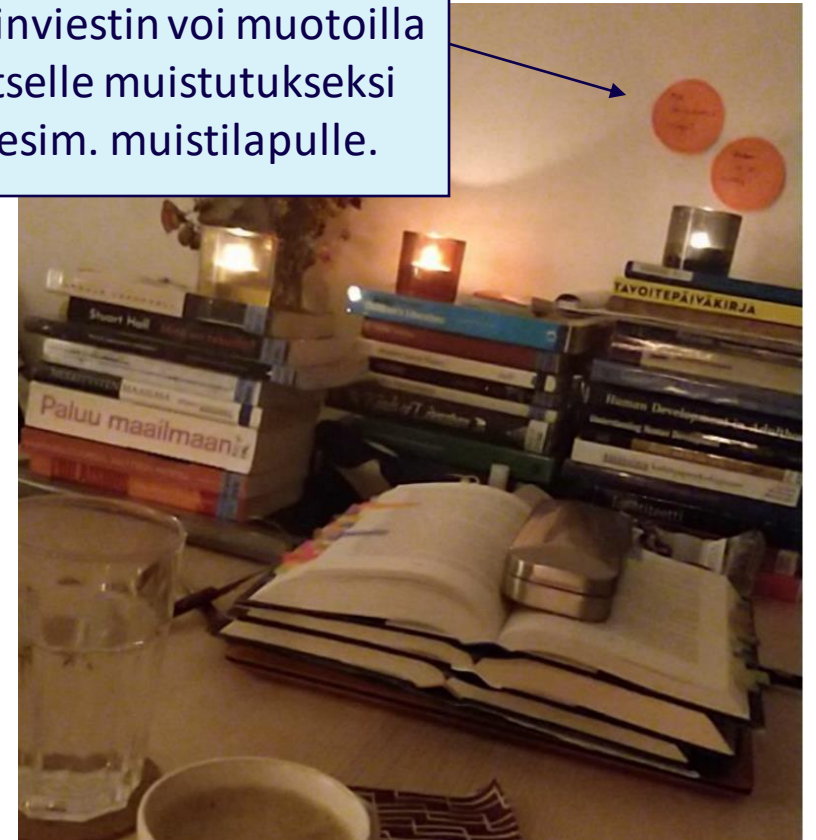

Koko tekstin ydinviesti

- Tekstikokonaisuuden tärkein sanoma voidaan muotoilla ydinviestiksi.
- Karkeasti ydinviesti voidaan muotoilla kolmeen osaan:
  - aihe tai käsiteltävä ongelma
  - analyysi eli mitä aiheesta on sanottavana
  - seuraus eli mihin aihe johtaa, mitä pitäisi tehdä tai mitä merkitystä asialla on.

Lukivaikeus on aikuisten yleisin oppimisvaikeus. Lukivaikeus hidastaa lukemista ja tekstin tuottamista, joten se ilmenee usein vasta, kun peruskoulun jälkeen opiskeltavat tekstimäärät lisääntyvät. Kun tekstin tuottaminen ja/tai lukeminen on hidasta, voi siitä aiheutua lukemisen välttelyä, mikä haittaa minkä tahansa aineen lukemista ja oppimista. Lukivaikeudesta on useita eri variaatioita, joten tukikeinot täytyy yksilöllistää. Jotta opiskelijoita voidaan tukea opinnoissaan kolmannella asteella, lukivaikeus tulee tunnistaa.

Ydinviestin voi muotoilla itselle muistutukseksi esim. muistilapulle.

Kuva: Anna Forssell

Lähteet

Alajärvi, K., Hägg, M., Kärkkäinen, V., Leveelahti, S., Vallisaari, M., Vuorio, P. & Yli-Kerttula, M. 2014. Ammattilainen viestii. Helsinki: Sanoma Pro.

Kniivilä, S., Lindblom-Ylänne, S. & Mäntynen, A. 2017. Tiede ja teksti: Tehoa ja taitoa tutkielman kirjoittamiseen. Helsinki: Gaudeamus.

Liukko, S. & Perttula, S. 2021. Opinnäytetyön raportointi. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. <https://oppimateriaalit.jamk.fi/raportointiohje/>.

Pentikäinen, J. & Svinhufvud, K. 2021. Riittävän hyvää kirjoittamista: Opas kouluun ja koulunjälkeiseen elämään. Helsinki: Art House.

Strellman, U. & Svinhufvud, K. 2020. Kupliva kirjoittaminen: Iloa ja tehoa työelämän teksteihin. Helsinki: Art House.

Tarkoma, E. & Vuorijärvi, A. 2010. Ammattisuomen käsikirja. Helsinki: Sanoma Pro.

Vilka, H. 2020. Akateemisen lukemisen ja kirjoittamisen opas. Jyväskylä: PS-kustannus.

Esimerkit

Aaltio, S. 2016. Musiikinteoriaa värien avulla – Värioppia musiikin avulla? Värit musiikin opettamisen apuvälineenä. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, hyvinvointi- ja kulttuuriala, musiikin koulutusohjelma. Viitattu 28.9.2022. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/112391/Sini%20Aaltio.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

Hirvelä, J. 2022. Esteettömyyden kehittäminen GreenStar Hotel Vaasassa. Opinnäytetyö, AMK. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, palveluala, matkailu- ja liiketoiminta. Viitattu 28.9.2022. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/755858/Juuso_Hirvela.pdf?sequence=2&isAllowed=y.

Jaakkola, M. & Saxberg, M. 2022. Toimintaterapeuttien työ ikääntyneiden kotikuntoutuksessa. Opinnäytetyö, ylempi AMK. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, sosiaali- ja terveysala, toimintaterapeutti. Viitattu 24.9.2022. https://www.google.com/url?q=https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/756140/yamk_opinnaytetyo_Jaakkola_Saxberg.pdf?sequence%3D2%26isAllowed%3Dy&sa=D&source=docs&ust=1663093754908349&usg=AOvVaw28zA2toG-MZ6Cs8fW4p3FK.

Juutinen, M., Hansen, S. & Koistinen, M. 2022. Verinäytteen ottaminen avo- ja siipineulatekniikalla. Opetusvideo Jyväskylän ammattikorkeakoululle. Opinnäytetyö, AMK. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, terveys- ja hyvinvointialat, sairaanhoitaja. Viitattu 24.9.2022. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/774223/Opinn%C3%A4ytety%C3%B6_Hansen_Sonja_Juutinen_Mari_Koistinen_Milla_SAR19S1.pdf?sequence=2&isAllowed=y.

Liukko, S. & Perttula, S. 2021. Opinnäytetyön raportointi. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. <https://oppimateriaalit.jamk.fi/raportointiohje/>.

Palviainen, J. 2022. Lämpökeskuksen energiatehokkuus ja sen kehittäminen. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, tekniikan ala, energia- ja ympäristötekniikan tutkinto-ohjelma. Viitattu 28.9.2022. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/774296/Opinnaytetyo_Palviainen_Janne.pdf?sequence=2&isAllowed=y.

Pihlava, A. 2020. Sitouttaminen urheiluseuraan. JYP Jyväskylä Oy. Opinnäytetyö, AMK. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, liiketalouden ala, Sport Business and Management. Viitattu 28.9.2022. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/343726/Pihlava_Arttu.pdf?sequence=2&isAllowed=y.

Soikkeli, I. 2016. Auta – älä häiritse! Puhallinpedagogi orkesterinjohtajana. Käsitteitä harrastajapuhallinorkesterin johtajan roolista. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, kulttuuriala, musiikin tutkinto-ohjelma. Viitattu 28.9.2022. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/114515/Soikkeli_Ilpo_F6250.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

Virtainen, P. 2022. Toimitusketjun kehittäminen kuljetussuunnittelijan näkökulmasta. Case Movere Oy. Opinnäytetyö, AMK. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, tekniikan ala, logistiikan tutkinto-ohjelma. Viitattu 28.9.2022. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/756171/Opinnaytetyo_Virtanen_Pinja.pdf?sequence=2.